ब्रह्मचैवेति स्रष्टंसर्वकार्यं परंब्रह्माभेदेनयेअद्विजाःहीनद्विजास्तेनजानंतीतियोजना तत्रतत्रयोनिषु जातयोजन्मानि॥१७॥तानेवाह पिशाचाइति ॥१८॥ ब्राह्मणःब्रह्मणिवेदेविहितोब्राह्मणःसंस्कारोयासांताः वेदोक्तसंस्कारवत्यः अपरेऽर्वाचीनाऋषयःपरैःप्राचीनैःसृज्यंते ॥१९॥ एवंप्राप्तांमीमांसकसंमतामनवस्थांनिवारयति आदीति अक्षयानाशहीना अव्ययाअपचयहीना यतोमानसीरज्जूरगवन्मनोमात्रज न्या नहिरज्जूरगोनश्यत्यपचीयतेवा अनुत्पन्नत्वात् धर्मतंत्रंयोगानुष्ठानंतदेवपरंअयनंविलयस्थानंयस्याःसातथा ॥ २० ॥ इतिशांति॰मो॰नै॰भा॰अष्टाशीत्यधिकशततमोऽध्यायः ॥ १८८ ॥॥ ७ ॥ इत्येतैःकर्मभिर्व्यस्ताद्विजावर्णांतरंगताइत्युक्तंतत्प्रश्नपूर्वकंविवृणोति ब्राह्मणइत्यादिना ॥ १ ॥ जातकर्मादिभिरष्टाचत्वारिंशता यस्यैतेऽष्टाचत्वारिंशत्संस्काराःसब्राह्मणःसायुज्यतांसरूपतांगच्छतीतिस्मृ

ब्रह्मचैवपरंस्रष्टंयेनजानंतितेऽद्विजाः॥ तेषांबहुविधास्त्वन्यास्तत्रतत्रहिजातयः॥ १७॥ पिशाचाराक्षसाःप्रेताविविधाम्लेच्छजातयः॥ प्रनष्टज्ञानविज्ञानाः स्वच्छंदाचारचेष्टिताः॥ १८॥ प्रजाब्राह्मणसंस्काराःस्वकर्मकृतनिश्चयाः॥ ऋषिभिःस्वेनतपसास्रृज्यंतेचापरेपरैः॥ १९ ॥ आदिदेवसमुद्भूताब्रह्ममूलाक्षया व्यया॥ सास्रृष्टिर्मानसीनामधर्मतंत्रपरायणा॥ २०॥ इतिश्रीमहाभारतेशां॰मो॰भृगुभर॰वर्णविभागकथनेअष्टाशीत्यधिकशततमोऽध्यायः॥ १८८॥ भरद्वाजउवाच ब्राह्मणःकेनभवतिक्षत्रियोवाद्विजोत्तम॥ वैश्यःशूद्रश्चविप्रर्षेतद्ब्रूहिवदतांवर ॥ १ ॥ भृगुरुवाच जातकर्मादिभिर्यस्तुसंस्कारैःसंस्कृ तःशुचिः॥ वेदाध्ययनसंपन्नःषट्सुकर्मस्ववस्थितः ॥ २ ॥ शौचाचारस्थितःसम्यग्विघसाशीगुरुप्रियः॥ नित्यव्रतीसत्यपरःसवैब्राह्मणउच्यते॥ ३॥ सत्यं दानमथाद्रोहआनृशंस्यंत्रपाघृणा॥ तपश्चदृश्यतेयत्रसब्राह्मणइतिस्मृतः॥ ४॥ क्षत्रजंसेवतेकर्मवेदाध्ययनसंगतः॥ दानादानरतिर्यस्तुसवैक्षत्रियउच्यते॥ ॥ ५॥ वणिज्यापशुरक्षाचकृष्यादानरतिःशुचिः ॥ वेदाध्ययनसंपन्नःसवैश्यइतिसंज्ञितः ॥ ६ ॥ सर्वभक्षरतिर्नित्यंसर्वकर्मकरोशुचिः॥ त्यक्तवेदस्त्वनाचा रःसवैशूद्रइतिस्मृतः॥ ७॥ शूद्रेचैतद्भवेल्लक्ष्यंद्विजेतच्चनविद्यते॥ नवैशूद्रोभवेच्छूद्रोब्राह्मणोनचब्राह्मणः॥ ८॥ सर्वोपायैस्तुलोभस्यक्रोधस्यचविनिग्रहः॥ ए तत्पवित्रंज्ञानानांतथाचैवात्मसंयमः॥ ९॥ वार्यौसर्वात्मनातौहिश्रेयोघातार्थमुच्छ्रितौ॥ १०॥

तेः षट्कर्माणि संध्यास्नानंजपोहोमोदेवतानांचपूजनं आतिथ्यंवैश्वदेवंचषट्कर्माणिदिनेदिनइति ॥ २ ॥ विघसंब्राह्मणादिभुक्तशेषंतदेवाश्नातीतिविघसाशी ॥ ३ ॥ अथाद्रोहइत्यत्रतपोक्रोधइत्यपिपाठः आनृशंस्यंनैष्ठुर्याभावः त्रपालज्जा घृणाकारुण्यं ॥ ४ ॥ क्षत्रंहिंसातदर्थंजातंक्षत्रजंयुद्धात्मकंकर्म दानंविप्रेभ्यः आदानंप्रजाभ्यः ॥ ५ ॥ वणिज्यापशुरक्षाचेत्यत्रविशत्याशुपशुभ्यश्चेतिपाठेपशुभ्य इतिल्यब्लोपेपंचमी पशून्वाणिज्याद्युपयोगिनोलब्ध्वाविशति प्रतिष्ठांलभतेइत्यर्थः॥ ६ ॥ ७ ॥ शूद्रेचेति एतत्सत्यादिसप्तकं द्विजेत्रैवर्णिके धर्मएववर्णविभागेकारणंनजातिरित्यर्थः ॥ ८ ॥ तमेवब्राह्म ण्यहेतुंधर्ममाह सर्वोपायैरित्यादिना तौक्रोधलौभौ सार्धःश्लोकः ॥ ९ ॥ १०॥

Digitized by Google